

Näshultasjöns vattenskyddsområde

Eskilstuna Energi och Miljö AB

Förslag till vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för Näshultasjön, Österby vattentäkt

Samrådsunderlag
2023-05-26

Näshultasjöns vattenskyddsområde

Förslag till vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för Näshultasjön, Österby vattentäkt

Datum 2023-05-26
Uppdragsnummer 1320055074
Utgåva/Status Samrådsunderlag

Vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna har utarbetats av
Ramboll Sweden AB på uppdrag av Eskilstuna Energi och Miljö AB.

Jenny Johansson Oskar Sjöberg Per Sander & Susanna Hogdin
Uppdragsledare Handläggare Granskare/Specialist

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund	2
1.1	Rättslig grund för skyddsföreskrifter	2
1.2	Vattentäktens skyddsvärde	2
2.	Syftet med vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna.....	2
3.	Förslag till avgränsning av skyddszoner.....	3
3.1	Vattentäktsson	3
3.2	Primär skyddszon.....	3
3.3	Sekundär skyddszon.....	4
4.	Förslag till skyddsföreskrifter	5
5.	Allmänna upplysningar avseende skyddsföreskrifterna	12
5.1	Ikraftträdande	12
5.2	Påföljder	12
5.3	Miljöbalkens allmänna hänsynsregler	12
5.4	Riskanalys.....	12
5.5	Behov av ytterligare åtgärder utöver skyddsföreskrifterna.....	13
5.6	Anmälan om olyckshändelse	13
5.7	Tillsyn.....	13
5.8	Tillstånd.....	13
5.9	Dispens från meddelade skyddsföreskrifter.....	14
5.10	Ersättning	14
5.11	Övrig och ny lagstiftning	14
5.12	Uppsättning av skyltar och stängsel.....	14
5.13	Hur man överklagar.....	15

Bilagor

Bilaga 1a-c: Kartor över vattenskyddsområde med zonindelning

Bilaga 2: Motivering av skyddsföreskrifter

1. Bakgrund

Eskilstuna Energi och Miljö AB, huvudman för de allmänna VA-anläggningarna i Eskilstuna kommun, har anlagt ett nytt ytvattenverk med nytt råvattenintag i Näshultasjön vid Österby eftersom befintliga verket i Bälgviken har bristande kapacitet för att möta framtida utveckling och råvattnet inte uppfyller önskad kvalitet. Råvattenintaget är således beläget längre nedströms i Näshultasjöns ytvattensystem än tidigare. Näshultasjön, Österby vattentäkt ska försörja invånare i Bälgviken, Näshulta Kyrkby, fritidsområdet Näshulta Österby samt övriga och tillkommande anslutningar med dricksvatten av god kvalitet. För Näshultasjön saknas idag vattenskyddsområde. Driftsättning av Österby vattenverk genomförs sommaren/hösten 2022 och inrättandet av ett vattenskyddsområde för Näshultasjön är därför högt prioriterat.

Vattenskyddsområdet med tillhörande skyddsföreskrifter för Näshultasjön, Österby vattentäkt ska fastställas av kommunen.

1.1 Rättslig grund för skyddsföreskrifter

Arbetet med inrättande av vattenskyddsområde har sin rättsliga grund i miljöbalken (1998:808). I 7 kap 21 § miljöbalken (MB) anges att ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som vattenskyddsområde till skydd för grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas, eller kan komma att utnyttjas, för vattentäkt. Vidare anges i 7 kap 22 § MB att för ett vattenskyddsområde ska länsstyrelsen eller kommunen meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med området. Eventuella ordningsföreskrifter meddelas av länsstyrelsen eller kommunen, enligt 7 kap 30 § MB.

1.2 Vattentäktens skyddsvärde

Enligt definition i Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde 2010:5 anses Näshultasjöns vattentäkt ha ett mycket högt skyddsvärde som allmän huvudvattentäkt.

2. Syftet med vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna

Syftet med framtagandet av vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter är att skydda vattentäkten och tillhörande råvatten i ett långsiktigt perspektiv. Skyddsområdet utgör ett verktyg för att aktivt kunna minimera riskkällor och att verka för en säkrare dricksvattenförsörjning.

Skyddsföreskrifterna ska dels förtydliga och konkretisera miljöbalkens krav på försiktighetsmått som allmänt gäller inom vattenskyddsområden, dels föreskriva de inskränkningar i markanvändningen kring Näshultasjöns vattentäkt som behövs utifrån de speciella förutsättningar som råder i området.

Bakgrund till föreliggande arbete är att upprättat vattenskyddsområde och tillhörande skyddsföreskrifter ska följa Havs- och vattenmyndighetens gällande råd och anvisningar för vattenskyddsområden.

3. Förslag till avgränsning av skyddszoner

Det föreslagna vattenskyddsområdet omfattar de delar av Näshultasjöns ytvattensystem som ligger uppströms Barrösundet och är indelat i en primär skyddszon och sekundär skyddszon enligt kartor i Bilaga 1. Ett inhägnat område lokalt kring vattenverket utgör i tillägg en så kallad vattentäktzon.

Avgränsningen av den skyddszonerna baseras i huvudsak på rinntider i Näshultasjön och i anslutande vattendrag, samt en bedömning av hur snabbt ytvattenavrinning från kringliggande landområden sker ut i ytvattensystemet. Vid utformning av skyddszonerna har även förekommande risker kring de ytvattendrag och inom de landområden som är belägna inom sjöns avrinningsområde beaktats.

3.1 Vattentäktzon

Kring vattenverket föreslås det inhägnade område utgöra vattentäktzon.

Syftet med vattentäktzonen är att säkra ett effektivt närskydd och att området ska vara otillgängligt för andra än verksamhetsutövaren.

3.2 Primär skyddszon

Syftet med en primär skyddszon är att skapa ett handlingsutrymme för räddningstjänst och för eventuellt andra motåtgärder i händelse av akut förorening i ytvattensystemet.

Den föreslagna primära skyddszonen omfattar ett sammanhängande 20,75 km² stort område. Den primära skyddszonen föreslås omfatta de delar av ytvattensystemet som sett från råvattenintaget ligger:

- uppströms och med en rinntid upp till ca 6 timmar
- nedströms och med en rinntid upp till ca 4 timmar

vid en högflödessituation, samtidigt som vindförhållandena är ogynnsamma och bidrar till snabb ytvattentransport i sjön.

Den primära skyddszonen har anpassats för att följa fastighetsgränser, gränser för åkermark och/eller vägar i stor utsträckning. I övrigt följer gränsdragningen vattendelare i terrängen.

Primär skyddszon omfattar hela Näshultasjön uppströms råvattenintaget, inklusive Bälgviken och Lilla Bälgviken, samt även en mindre del av Näshultasjön nedströms råvattenintaget.

I biflödena, strax utanför gränsen för den primära zonen, återfinns i regel våtmarker, översvämningsområden eller mindre sjöar som bedöms ha en buffrande och/eller flödesdämpande effekt.

Primär skyddszon omfattar samhällena Bålgviken och Österby, samt de landområden där ytvattenavrinning relativt snabbt bedöms kunna nå något av ytvattendragen inom zonen

Den primära zonen bedöms således omfatta de delar av ytvattensystemet och de landområden där snabb insatstid är som mest nödvändig vid händelse av olycka och där störst behov av skydd mot verksamheter, som potentiellt kan bidra till förorening av mark och vatten, föreligger.

3.3 **Sekundär skyddszon**

Den sekundära zonen syftar till att bibehålla en god råvattenkvalitet. Zonen syftar även till att tydliggöra vattenskyddsområdets planmässiga betydelse så att hänsyn tas till vattenskyddet i samband med nyetableringar inom vattentäktens närområde samt till att tydliggöra för boende och verksamhetsutövare att de bor/verkar inom vattentäktens närområde och att deras verksamheter kan, om än långsiktigt, ha betydelse för vattenkvaliteten.

Den föreslagna sekundära skyddszonen omfattar ett 46,34 km² stort område uppdelat i en stor sammanhängande del i söder och en liten del vid sjön Hackaren i norr. Uppströms råvattenintaget föreslås den sekundära skyddszonen omfatta de delar av ytvattensystemet som ligger inom avrinningsområdet och som inte redan omfattas av den primära skyddszonen. Även Mörtsjön med tillrinningsområde här är inkluderat i den sekundära skyddszonen.

Buffrande och flödesdämpande effekter i våtmarker, översvämningsytor och mindre sjöar är svårbedömda, men den sekundära skyddszonen föreslås omfatta de delar av ytvattensystemet som sett från råvattenintaget ligger:

- uppströms, och med en rinntid från 6 timmar upp till 12 timmar
- nedströms, och med en rinntid från 4 timmar upp till 8 timmar

vid en högflödessituation, samtidigt som vindförhållandena är ogynnsamma och bidrar till snabb ytvattentransport i sjön.

Den sekundära skyddszonen har anpassats för att följa fastighetsgränser, gränser för åkermark och/eller vägar i stor utsträckning. I övrigt följer gränsdragningen vattendelare i terrängen.

Nedströms råvattenintaget inkluderas resterande delar av Näshultasjön uppströms Barrösundet i den sekundära skyddszonen, liksom de ytvattendrag och landområden som avvattnas till denna del av sjön. Sekundär skyddszon omfattar här samhället Näshulta. Denna del av sjön ligger nära intaget och råvattenkvaliteten bedöms kunna påverkas dels av kontinuerlig belastning från

kringliggande landområde, dels vid snabb ytvattentransport i händelse av akut förorening.

4. Förslag till skyddsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken beslutar Eskilstuna kommun om vattenskyddsområde för Näshultasjön, Österby vattentäkt i Eskilstuna kommun. Vattenskyddsområdets omfattning framgår av bifogade kartor, se Bilaga 1a-c.

Med stöd av 7 kap. 22 och 30 §§ miljöbalken beslutar kommunfullmäktige att nedan angivna skyddsföreskrifter ska gälla inom vattenskyddsområdet.

Föreskrifterna träder ikraft XXXX-XX-XX och gäller omedelbart även om de överklagas.

§ 1 Tillämpningsområde

Dessa föreskrifter gäller inom Näshultasjöns vattenskyddsområde.

Undantag från förbud i dessa föreskrifter prövas av den kommunala nämnd som kommunfullmäktige utser att ha ansvar för tillsyn enligt miljöbalken

Tillsynsmyndighet är den kommunala nämnd som kommunfullmäktige utser att ha ansvar för tillsyn enligt miljöbalken

Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten eller åtgärden har tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas enligt miljöbalkens 9 kap. (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), 11 kap. (vattenverksamhet) eller förordning utfärdad med stöd av miljöbalken.

Vidare krävs inte tillstånd om den reglerade användningen (åtgärden) är prövad, eller kommer att prövas med stöd av väglagen (1971:948), lag om byggande av järnväg (1995:1649), ellagen (1997:857) eller andra lagar där miljöbedömning enligt 6 kap MB krävs.

Föreskrifterna utgör inte hinder för den hantering, de åtgärder och den verksamhet som är nödvändig för drift, utveckling och underhåll av den kommunala vattentäkten och vattenverket.

§ 2 Definitioner

Om inte annat särskilt anges i dessa föreskrifter, har uttryck i föreskrifterna samma betydelse som i miljöbalken.

I dessa föreskrifter avses med

Arbetsmaskiner

Med arbetsfordon avses fordon som inte är avsedda att användas enbart för persontransport. Som exempel kan nämnas lastbil, traktor och tröska.

Avfall

Med avfall avses varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Dagvatten

Med dagvatten avses tillfälliga flöden av till exempel regnvatten, smältvatten, spolvatten och framträngande grundvatten som inte tränger ned i marken utan avrinner på markytan.

Fordon

Med fordon avses varje motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is.

Förorenade massor

Med förorenade massor avses massor från ett förorenat område, eller efterbehandlingsobjekt, det vill säga från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt på platsen inom vattenskyddsområdet aktuell för åtgärden.

Huvudman

Med huvudman avses ansvarig för den allmänna vattenförsörjningen inom en kommun.

Jord- eller vattenslagning plantor som behandlats med växtskyddsmedel

Med jord- eller vattenslagning av plantor som behandlats med växtskyddsmedel avses förvaring av plantor som är behandlade med växtskyddsmedel, i jord eller i vatten i väntan på att de ska planteras. Ofta förvaras många plantor på ett litet område, exempelvis i ett dike/vattendrag eller i jord. I dessa föreskrifter omfattas enbart yrkesmässig jord- eller vattenslagning, det vill säga det omfattar ett betydande antal plantor såsom vid återplantering i skogsbruk.

Naturgödsel

Husdjurens träck eller urin med eventuell inblandning av foderrester, strömedel eller annan vätska såsom spillvatten, disk- och tvättvatten, pressaft från ensilage eller eventuell nederbörd uppsamlad på gödselplatta, rastgård och i behållare. Begreppet omfattar även de ingående delarna i behandlad form

Nederbördsskydd

Med nederbördsskydd avses tak eller liknande beständig anordning som skyddar mot nederbörd. Dubbelmantlade cisterner anses vara nederbördsskyddade.

Punktbehandling

Behandling av växter med en metod som medför att växtskyddsmedlet inte sprids utanför det avsedda objektet.

Schaktning

Med schaktningsarbeten avses att sänkning av markytan, dvs att åstadkomma en grop i marken.

Sekundärt skydd

Med sekundärt skydd avses skyddsanordningar som, var och en för sig eller tillsammans, har som funktion att fånga upp läckage, överfyllning och spill för att förhindra spridning till omgivningen.

Tillsynsmyndighet

Med tillsynsmyndighet avses den kommunala nämnd, som kommunfullmäktige utser att ha ansvar för tillsyn enligt miljöbalken.

Tvåtaktsmotor (2-taktsmotor) av traditionell typ med förgasare

Med 2-taktsmotor av traditionell typ med förgasare avses en 2-taktsmotor som saknar direktinsprutningsteknik.

Under uppsikt

Med förvaring av drivmedel i bränsletankar i fordon och arbetsmaskiner under uppsikt avses uppställning på gårdsplan eller i garage i anslutning till bostadsfastighet eller i anslutning till verksamhetslokal som bemannas av personal på normal arbetstid. Avställda fordon eller fordon med reparationsbehov (liknande skrotbilar) anses inte vara under uppsikt.

Upplag

Med upplag avses plats på marken eller i vattnet för uppläggning och förvaring.

Utvidgning av energianläggning

Med utvidgning av energianläggning menas väsentlig ökning av längd på kollektorslangen, dvs ökning av mer än en femtedel av slangens längd.

Vattenbruksverksamhet

Med vattenbruksverksamhet avses odling av fisk, kräftor, skaldjur och vattenväxter (alger).

Yrkesmässig hantering av kemiska växtskyddsmedel

Med yrkesmässig hantering av växtskyddsmedel avses hantering av växtskyddsmedel i klass 1 och klass 2.

§ 3 Vattentäktsson

Inom vattentäktssonen är all annan verksamhet än vattentäktssverksamhet förbjuden. Marken inom detta område får endast disponeras av vattentäktssinnehavaren.

§ 4 Kemiska växtskyddsmedel

Primär och sekundär skyddszon

Yrkesmässig hantering av kemiska växtskyddsmedel, med undantag från punktbehandling och transport, får inte ske utan tillstånd från tillsynsmyndigheten.

Yrkesmässig jord- eller vattenslagning av plantor som behandlats med kemiska växtskyddsmedel är förbjuden.

Kemisk ogräsbekämpning utmed järnväg är förbjuden.

§ 5 Växtnäringsämnen

Primär och sekundär skyddszon

Hantering av naturgödsel, slam eller andra organiska gödselmedel upp till en årlig mängd motsvarande en årsproduktion från 5 djurenheter eller fler får inte ske utan tillstånd. Transport är undantaget från kravet på tillstånd.

§ 6 Miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon

Etablering av miljöfarlig verksamhet som är tillståndspliktig A- eller B-verksamhet enligt miljöbalken är förbjuden. Undantaget från förbudet är miljöfarlig verksamhet som enbart medför miljöpåverkan från luftutsläpp, buller, skakningar eller ljus. Undantaget från förbudet är också tillståndspliktig anläggning för djurhållning (B-verksamhet).

Etablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig C-verksamhet enligt miljöbalken får inte ske utan tillstånd från tillsynsmyndigheten. Undantaget från tillståndsplikten är miljöfarlig verksamhet som enbart medför miljöpåverkan från luftutsläpp, buller, skakningar eller ljus.

Brandövningsplatsverksamhet är förbjuden.

Vattenbruksverksamhet är förbjuden. Undantaget från förbudet är landbaserad vattenbruksverksamhet utan utsläpp av processavloppsvatten till ytvatten.

Sekundär skyddszon

Etablering av miljöfarlig verksamhet som är tillståndspliktig A-verksamhet enligt miljöbalken är förbjuden.

Etablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig C-verksamhet enligt miljöbalken får inte ske utan tillstånd från tillsynsmyndigheten. Undantaget från tillståndsplikten är miljöfarlig verksamhet som enbart medför miljöpåverkan från luftutsläpp, buller, skakningar eller ljus.

Brandövningsplatsverksamhet är förbjuden.

Vattenbruksverksamhet är förbjuden. Undantaget från förbudet är landbaserad vattenbruksverksamhet utan utsläpp av processavloppsvatten till ytvatten.

§ 7 Dagvatten

Primär skyddszone

Nyetaablering av dagvattensystem från allmän väg, järnväg eller industriområde med avrinning till ytvatten inom primär skyddszone kräver tillstånd från tillsynsmyndigheten.

§ 8 Tvätt av motordrivna fordon och arbetsmaskiner

Primär och sekundär skyddszone

Tvätt av motordrivna fordon och arbetsmaskiner med användning av avfettningsmedel, rengöringsmedel eller tvättmedel på plats där tvättvattnet släpps ut i mark eller i ytvattendrag utan föregående rening är förbjuden.

§ 9 Vägar

Primär skyddszone

Nyanläggning av väg får inte ske utan tillstånd från tillsynsmyndigheten. Undantaget är skogsbilväg samt sådan väg där vägplan har upprättats och godkänts.

§ 10 Avfall, förorenade massor och upplag

Primär skyddszone

Deponering av avfall är förbjudet.

Upplag av avfall, förorenade massor samt massor med okänt föroreningsinnehåll är förbjudet.

Undantaget från förbudet i första och andra stycket är inert avfall, trädgårdsavfall och organiskt växtmaterial. Undantaget från förbudet i första och andra stycket är också komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, som läggs i hushållskompost på den egna fastigheten.

Återfyllnad med förorenade massor eller med massor med okänt föroreningsinnehåll är förbjudet.

Mellanlagring av farligt avfall är förbjudet. Undantaget från förbudet är tillfällig förvaring av farligt avfall som har uppkommit i den primära skyddszone, i väntan på borttransport, om förvaringen sker på plats som är utrustad med nederbördsskydd och sekundärt skydd som rymmer hela den lagrade volymen. Då gäller istället tillståndsplikt.

Upplag av asfalt, oljegrus, och vägsalt kräver tillstånd från tillsynsmyndigheten.

Sekundär skyddszone

Upplag av avfall, förorenade massor samt massor med okänt föroreningsinnehåll får inte ske utan tillstånd från tillsynsmyndigheten. Undantaget från tillståndsplikten är inert avfall, trädgårdsavfall och organiskt växtmaterial. Undantaget från tillståndsplikten är också komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, som läggs i hushållskompost på den egna fastigheten.

Återfyllnad med förorenade massor eller med massor med okänt föroreningsinnehåll är förbjudet.

Mellanlagring av farligt avfall får inte ske utan tillstånd från tillsynsmyndigheten. Undantaget från tillståndsplikten är tillfällig förvaring av farligt avfall om förvaringen sker på plats som är utrustad med nederbördsskydd och sekundärt skydd som rymmer hela den lagrade volymen.

Upplag av asfalt, oljegrus, och vägsalt får inte ske utan tillstånd från tillsynsmyndigheten.

§ 11 Schaktnings- och underjordsarbeten m.m.

Primär skyddszone

Schaktningsarbeten på land, omfattande mer än 200 m² och till ett medeldjup på mer än 0,5 m, får inte ske utan tillstånd från tillsynsmyndigheten. Undantaget från tillståndsplikten är:

- arbeten som är nödvändiga att utföra genast till följd av en skada eller för att förebygga skada som drabbar elproduktionen, dricksvattenförsörjningen, trafiksäkerheten eller framkomligheten på allmän väg, om tillsynsmyndigheten genast underrättas om genomförda åtgärder samt vidtagna skyddsåtgärder för att förhindra skada på vattentäkten.
- underhåll av markavvattningsanläggningar

§ 12 Energianläggningar

Primär skyddszone

Nyetablering och utvidgning av anläggning för utvinning av energi i, eller lagring av energi från, ytvatten i Näshultasjön, Bälgviken och Lilla Bälgviken är förbjuden.

§ 13 Transporter på ytvatten

Primär skyddszon

Inom Näshultasjön, Bälgviken och Lilla Bälgviken är följande förbjudet:

- trafik på sjö med fordon med 2-taktsmotor av traditionell typ med förgasare
- trafik med motordrivet fordon med förbränningsmotor på isbelagd sjö
- sjöflyg på sjö

§ 14 Djurhållning

Primär skyddszon

Hållande av betande djur inom en strandzon på 10 m närmast Näshultasjön är förbjudet.

§ 15 Skyltning

Vid väggräns till vattenskyddsområdet och vid riskfyllda platser längs vägar i området skall skyltar sättas upp som märker ut vattenskyddsområdet.

Annars mark får tas i anspråk för uppsättning av skylt. Huvudmannen för vattentäkten ansvarar för att vattenskyddsområdet märks ut med skyltar.

§ 16 Allmänna bestämmelser

I det fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter får verksamheten eller åtgärden inte bedrivas eller vidtas utan ett sådant tillstånd. För tillståndspliktig verksamhet eller åtgärd ska skriftlig ansökan lämnas till tillsynsmyndigheten. Tillstånd kan förenas med särskilda villkor.

En tillståndsansökan eller en dispensansökan ska innehålla de uppgifter, ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna bedöma omfattning och risk för påverkan på ytvattnet.

§ 17 Övergångsbestämmelser

För befintliga anläggningar och verksamheter träder föreskrivna förbud och föreskrivna krav på tillståndsplikt ikraft två år efter att dessa skyddsföreskrifter fastställts.

För bestämmelser avseende båtmotorer (§ 13 Transporter på ytvatten) gäller ikraftträdande 5 år efter beslut om vattenskyddsområde.

Därefter får verksamhet eller anläggning som omfattas av förbud inte bedrivas. Vidare får verksamhet eller anläggning som omfattas av tillståndsplikt enligt dessa föreskrifter inte bedrivas efter denna tidpunkt om inte tillståndsplikten uppfylls.

5. Allmänna upplysningar avseende skyddsföreskrifterna

Kommunstyrelsen beslutar om och förvaltar skyddsföreskrifterna.

5.1 Ikraftträdande

Enligt 7 kap. 22 § miljöbalken ska föreskrifterna gälla omedelbart även om de överklagas.

5.2 Påföljder

Bestämmelser om straff vid överträdelse av dessa föreskrifter finns i 29 kap. miljöbalken.

5.3 Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap finns allmänna hänsynsregler som innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en ytvattentillgång utnyttjas eller kan komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

5.4 Riskanalys

Ett tekniskt underlag och en tillhörande riskanalys har legat till grund för de skyddsföreskrifter som har tagits fram. Vattenskyddsföreskrifter är bara ett av alla verktyg som kan behövas för att reducera risker för vattentakten. Det är inte alla risker som enkelt kan regleras i skyddsföreskrifterna. Andra åtgärder såsom beredningsplaner och åtgärder vid vägdike (t.ex. sedimenteringsdammar), kan också krävas för att erhålla ett tillräckligt gott skydd för vattentakten.

Föreskrifter rörande vattenverksamhet har inte föreslagits. Detta beror på att bedömningen är att undantagsregeln i 11 kap 12 § miljöbalken i normalfallet inte blir tillämplig på grund av att åtgärden vidtas i ett vattenskyddsområde där känsligheten, sårbarheten, är stor. Undantagsregeln anger att tillstånd eller anmälan enligt 11 kap miljöbalken inte behövs om det är uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållanden. Åtgärder som räknas som vattenverksamhet kan skada vattentakten och bör således prövas.

Gränsen för skyddszonerna har dragits så att bergtäkten inom fastigheten Husby-Lundby 3:21, enligt det verksamhetsområde som följer av gällande tillstånd inte omfattas av vattenskyddsområdet. Detta i linje med utförd riskanalys som visar att bergtäkten i huvudsak avvattnas österut, och inte i riktning mot Näshultasjön.

5.5 **Behov av ytterligare åtgärder utöver skyddsföreskrifterna**

Inom vattenskyddsområdet är skyddsföreskrifter bara en del av möjliga riskreducerande åtgärder. Vissa verksamheter och åtgärder är svåra att reglera i skyddsföreskrifter och måste hanteras på annat sätt. Ofta gäller detta riskobjekt för vilka man måste jobba brett med flera olika typer av åtgärder för att nå ett bra skydd utifrån riskbilden. Exempel på detta är risker knutna till befintliga allmänna vägar och det kommunala VA-nätet.

För aktuella väg- och järnvägsparter inom vattenskyddsområdet är det viktigt att aktuella beredskaps- och insatsplaner finns upprättade.

Risker förknippade med det kommunala VA-nätet bör hanteras genom ett aktivt förbättringsarbete utifrån upprättade åtgärdsplaner samt inom ramen för kommunala policys eller liknande.

5.6 **Anmälan om olyckshändelse**

Olyckshändelser, spill eller läckage som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om det. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten på telefonnummer 112, kommunens miljöförvaltning samt vattentäktens huvudman.

5.7 **Tillsyn**

Enligt Miljötillsynsförordningen är den kommunala nämnden, som kommunfullmäktige utser att ha ansvar för tillsyn enligt miljöbalken, tillsynsmyndighet över vattenskyddsområdet med tillhörande skyddsföreskrifter, eftersom vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna ska fastställas av Eskilstuna kommun.

5.8 **Tillstånd**

När tillstånd krävs för en verksamhet enligt dessa föreskrifter, får sådant medges av tillsynsmyndigheten (den kommunala miljönämnden). Krav på tillstånd används då man vill kontrollera förutsättningarna för hur en verksamhet eller åtgärd bedrivs inom ett vattenskyddsområde. Man får inte påbörja den tillståndspliktiga åtgärden innan tillstånd har erhållits. Tillståndets giltighet kan tidsbegränsas och kan förenas med villkor. Villkoren ska grundas på förutsättningar för den enskilda verksamheten och måste följas.

En förutsättning för ett tillstånd är att den sökande kan visa att verksamheten kan utföras och drivas utan oacceptabel risk för skada på vattenförekomsten. Den

sökande ansvarar för att ta fram det material som behövs för prövningen. Om så inte sker kan tillsynsmyndigheten avvisa ansökan om tillstånd.

5.9 **Dispens från meddelade skyddsföreskrifter**

Om särskilda skäl föreligger kan tillsynsmyndigheten medge dispens från ovan meddelade föreskrifter. I samband med en dispensprövning kan tillsynsmyndigheten föreskriva de villkor som anses behövliga för att undvika vattenförorening (16 kap 2 § miljöbalken) och begränsa dispensens giltighetstid. Dispens får, enligt 7 kap 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

5.10 **Ersättning**

De föreslagna föreskrifterna riktar sig mot åtgärder som kan antas förorena vattentillgången. I samband med samrådet med sakägare kommer sakägare att föreläggas att anmäla sitt anspråk och ange sina yrkanden till kommunen. Om anspråk inte görs i tid (tidsfristen som anges i föreläggandet) förloras rätten till att göra anspråk på betalning eller inlösning. Ersättning utgår inte för den "förlust" som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskrift.

5.11 **Övrig och ny lagstiftning**

Tillstånd och dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Förutom dessa skyddsföreskrifter gäller inom vattenskyddsområdet även sådana bestämmelser som meddelats med stöd av annan lagstiftning. Det innebär att en åtgärd kan vara tillåten ur risksynpunkt för vattentäkten men vara förbjuden på grund av annan lagstiftning.

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum för föreskrifterna och som utökar skyldigheterna för sakägare inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

5.12 **Uppsättning av skyltar och stängsel**

Enligt 7 kap 22 § miljöbalken får länsstyrelsen eller kommunen föreskriva att skyltar eller stängsel skall sättas upp och att annans mark får tas i anspråk för detta. Där väg passerar gräns till skyddsområdet och längs med vägar som passerar genom skyddsområdet ansvarar huvudmannen för vattentäkten för att det sätts upp skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. För uppsättning av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd. Inom vägområdet krävs tillstånd av väghållningsmyndighet enligt 43 § väglagen.

Vid platser där risken för förorening av vattentäkten är särskilt stor, t.ex. vid en befintlig verksamhet eller vägkorsning nära uppströms vattentäktens intagspunkt, ska skyltar sättas upp som upplyser om vattenskyddsområdet.

5.13

Hur man överklagar

Ett beslut om vattenskyddsområde och dess föreskrifter kan överklagas av den som är berörd. Överklagandet prövas av Länsstyrelsen i Södermanlands län men lämnas skriftligen till Eskilstuna kommun, senast tre veckor efter att beslut om vattenskyddsområde har kungjorts i ortstidning. Om överklagandet har inkommit i rätt tid kommer överklagandet att skickas in till den överprövande myndigheten.